

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzemši soboto,
nedeljo in praznike).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reprinted as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 252. — Štev. 252.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBRA 4, 1940 — PONEDELJEK, 4. NOVEVBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

GRKI VJELI 1200 LAHOV

GRKI SO ZAVZELI DVOJE GRŠKIH MEST IN ENO ALBANSKO... VELIKA POMORSKA BITKA V BLIŽINI KORFU... ANGLEŠKI LETALCI POMAGAJO GRKOM

Poročilo iz Bitolja, ki prihaja iz meje v Beograd, Grki prodirajo proti italjanskemu glavnemu stanu v Korici v Albaniji ter je ena italjanska divizija v nevarnosti, da bo obkoljena.

Londonski list "Exchange Telegraph" prinaša iz Bitolja v Jugoslaviji vest, da so Grki že skoro popolnoma obkolili Korico in da se bo moralo mesto vsak čas podati.

Grška radio postaja poroča o veliki pomorski bitki v bližini Korfu ter pravi, da je neka italjanska bojna ladja v plamenih odplula proti severu.

Grki so zavzeli dve vasi na grški strani ter zavzeli eno vas, ki leži med Korico in grško mejo v Albaniji.

V teh bojih se posebno odlikujejo takimenovani Evzones, "vojaki v krilih", ki so vjeli 1200 Italjanov in med njimi dva generala. Evzones z oddelkom motoriziranih čet so nepričakovano napadli Italjane, ki so zbežali. Ti boji so v teku na severovzhodnem delu Grške, kjer so Italjani skušali prodirati proti Solunu.

Kopni armadi v bojih pomagajo grški in angleški aeroplani. Bombardirali so tudi Tirano in več albanskih pristanišč, kjer Italjani izkrcujejo svoje čete.

Dosedaj je Italija poslala v boj proti Grkom 225.000 z vsemi potrebnimi dobro preskrbljenimi vojniki.

Grkom v veliki meri tudi pomagajo albanski uporniki. Poročilo, ki prihaja iz jugoslovanske vasi Stenje ob Prežbi jezeru, pravi, da so bili Italjani vsi zbegani in prišli v velikem neredu bežati, ko so grški aeroplani napadli italjansko vojaško letališče in taborišča pri Korici.

Poročilo iz Bitolja v južni Srbiji pravi, da Grki hudo obstreljujejo cesto od Korice do jugoslovanske vasi Resne. Grki so izstrelili 6 italjanskih aeroplanov ter uničili 9 tankov na fronti med Janino in Florino.

Italjani bombardirajo grška mesta

Italjanski aeroplani bombardirajo razne grške kraje od Soluna do Krete na jugu. Zadeti niso bili grški vojaški predmeti, pač pa je bilo zadetih več hiš, v katerih je bilo tudi ubitih več ljudi.

Italjanski bombniki skušajo razbiti železnico, ki pelje iz Soluna v Jugoslavijo. Na tej železniški progi sta dva mosta, katera Italjani posebno obstreljujejo.

Italjanski poslanik odpotoval iz Aten

V Atenah je bilo naznanjeno, da je iz Aten odpotoval italjanski poslanik s svojim obojem. Ravno tako je iz Ri-

ma odpotoval grški poslanik in njegove posle je prevzel švicarski poslanik.

Osišče hoče osamiti Grško

Dobro pončeni tuji krogi v Beogradu zatrjujejo, da je namen Italije in Nemčije ločiti Grško od Jugoslavije in Turčije ter jo prisiliti, da naglo sklene mir z Italijo.

Kot trdijo ti krogi, igra pri tem najvažnejšo vlogo Bolgarija, ker so njene železnice na razpolago Nemčiji, ki more po njih naglo poslati svoje vojaštvo proti jugu.

Jugoslavija se je zavzela, da bo počakala izid italjansko-grškega spora in vladni voditelji se izogibljajo vsega, kar bi moglo vreči na nje kako beno pristranosti. Ministrski predsednik Dragiša Cvetković ima vedno konferenco z različnimi diplomati in politikami, toda se še vedno obotavlja, da bi sklical kabineto sejo.

Osišče je zadovoljno z Jugoslavijo

Krogi osišča v Beogradu so zadovoljni s taktiko in vidijo, da se Jugoslavija trudi ostati strogo nevtralna. List "Essener Zeitung" je prinesel dolg članek, ki laskavo piše o nevtralnosti Jugoslavije in zagotavlja nemškemu narodu, da bo Beograd ostal nevtralen.

Ravno tako pa iz nemških in italjanskih krogov prihajajo zdrtila, da je kapitulacija Grške samo še vprašanje nekaj dni in da vsled tega ne bi bilo primerno, ako bi Jugoslavija kazala do Grške kako prijateljstvo, kar ne bi bilo po godu osišču.

Grški minister poziva delavstvo

Grški delavski minister Aristides Demetrios je v svojem govoru po radio pozival delavce celega sveta, da bojkotirajo Italijo in da naj skupno nastopijo proti fašizmu in agresivnosti.

"Delavci Združenih držav, sovjetske Unije in vseh nevtrálnih dežel, zahtevajte, da je vstavljen vsak uvoz vojnega materiala napadalcem," je rekel. "Od izida borbe, ki nam jo je vsilil fašizem, je odvisna civilizacija in svoboda naroda. Grške strokovne organizacije prosijo naše organizacije, da pomagajo naši pravični stvari."

In na italjanske delavce se je obrnil z besedami:

"Imperijalistična blaznost vas je vzela iz vaših domov, da se bojujete na tujih tleh za rimske plutokrate. Kaj hočete v Albaniji? Kaj hočete na Grškem?"

"Vojaki italjanski, ne bojujte se!"

Roosevelt o bodočnosti Amerike

Predsednik Roosevelt je v soboto večer v Clevelandu imel zaključni govor v svoji kampaniji za predsednika. Rekel je, da se iz osebnih nagibov ne poteguje za predsedniško mesto, da pa v teh burnih časih hoče ostati na svojem mestu in voditi deželo iz viharja v boljše čase. Rekel je tudi, da bo to, ako bo izvoljen, njegov zadnji termin predsedništva.

Najvažnejše del njegovega govora pa je njegova napoved o bodočnosti Amerike. O tem je izvajal sledeče.

In tako mislim, da je usoda sedanje ameriške generacije, da si začrta pot za bodočnost, da jo bo videl ves svet. Naša molitev je, da se nam vsi, ki ljubijo svobodo, pridružijo — trepetajoči navadni človek te zemlje, kateremu hočemo razsvetliti cesto.

Vidim Ameriko, v kateri tovarniški delavci ne bodo odpušeni, ko so dosegli svojo srednjo starost, v kateri ne bo brezkončne vrste revščine od generacije do generacije, v kateri revni farmerji in farmerski delavci ne bodo postali popotniki brez domov, kjer mladini ne bo treba prositi dela.

Vidim Ameriko, čije reke in doline in jezera, hribe in veeletoke in planjave — naše gore nad našo zemljo in bogastvo globoko v zemlji — brani pravična dedščina vseh narodov.

Vidim Ameriko, v kateri ima malo podjetje v resnici priložnost uspevati in proevitati.

Vidim Ameriko, v kateri bo dohodke zemlje spodbujala in ščitila vlada, ki bo jamčila onim, ki sejejo, pravični delež pri dohodkih naroda.

Vidim Ameriko, kjer se koleša trgovine in male industrije neprestano vrte, da izdelujejo predmete za Ameriko; kjer malemu podjetniku ne more vezati rok monopol in kjer je primeren dohodek dovoljno plačilo za vsakega poštenega podjetnika, majhnega in velikega, po celi deželi.

Vidim Ameriko v miru v delavskih vrstah; Ameriko, v kateri so delavci v resnici svobodni in kjer morejo s svojimi velikimi unijami, katerim ne gospodari nobena vnanja sila ali kak diktator, zavzemati mesto pri posvetovalni mizi z lastniki in upravitelji podjetij. Da, vidim Ameriko, v kateri dostojanstvo in varnost delavca jamči njegova lastna moč, ojačena s pokroviteljstvom postav.

Vidim Ameriko, ki je vneta za naše svoboščine — združena vsled strpljivosti in vere, vidim narod, ki je prežet miru, narod, ki zaupa v svojo moč, kajti njegovo telo in duh sta neopogljiva in neustrašena.

Tekom teh let, ki je naša demokracija napredovala v mnogih borbenih poljih, sem imel čast biti vaš predsednik. Mislim, da nobena osebna ambicija kakega moža ne bi mogla leteti več kot to.

Da, to je težka nologa. To je naloga, iz katere ni izhoda, ne po dnevi, ne ponoči.

In ves ta čas ste bili moji prvi dve misli: ohraniti mir v naši deželi; storiti vse, da bi demokratske sile delovale za dobrobit priprostega ameriškega naroda.

Nato je popisoval vihar, ki divja vseokrog po celim svetu

in ki zadene tudi Ameriko. Pred seboj vidi še zelo težke čase in ravno zato se je odločil, da stoji še dalje pri svojem narodu, dokler ne dosežemo jasnih, trdnih tal v bodočnosti.

Zaključil je:

In to bomo dosegli! Dosegli bomo, predno bo konec prihodnjega termina. Dosegli bomo in upam: dosegel bo tudi svet.

In ko bo konec tega termina, tedaj bo drugi predsednik in še mnogo več predsednikov, in upam, da bodo prišli tudi časi, ko bo beseda "predsednik" beseda, ki bo razveselila srea vseh mož in žena.

Naša bodočnost pripada nam Amerikancem. Mi pa smo, ki jo moramo zaščitati in jo zgraditi.

V tej gradnji pa moramo pokazati, da je naša vera dovolj močna, da bo preživela najsilnejše viharje, ki so splošni se kdaj divjali po naši zemlji.

W. L. Willkie govoril v Madison Sq. Gardenu

V soboto zvečer je imel republikanski predsedniški kandidat Wendell L. Willkie ob navzočnosti 22.000 poslušalcev v Madison Square Gardenu v New Yorku svoj zadnji govor v predsedniški kampanji ter je izrazil svoje prepričanje, da bo pri jutrnjih volitvah zmagal nad demokratskim kandidatom Franklinom D. Rooseveltom.

Willkie je spomnil svoje poslušalce na predsednika Roosevelta, ki je pred štirimi leti govoril na istem mestu in rekel, da hoče biti gospodar ameriškega naroda ter slednjič rekel:

"Nocoj pa pridem jaz z drugim priporočilom; nočem namreč biti vaš gospodar. Narod ameriški, prosim vas, da me napravite za svojega služabnika."

(Nadaljevanje na 2. strani)

REPUBLIC STEEL SE Približuje CIO

Govorice o pobotanju se čedalje vztrajneje širijo. — Pravna zastopnika CIO in Republic Steel sta se že večkrat posvetovala. — Jeklarska družba se bo morala vклонiti razsodbi najvišjega sodišča.

Po Clevelandu so se razširile govore, da se vrše pogajanja med Republic Steel Corporation in CIO. Če bodo pogajanja uspešna, bo to zgodovinski dogodek, kajti združila se bosta dva najbolj zagrizena nasprotnika, kar se jih spominja ameriško delavsko gibanje.

Nekaj resnice pa že mora biti v tem. V Pittsburghu sta se namreč zadnje dni večkrat sestala T. F. Patton, pravni zastopnik Republic Steel, ter Lee Pressman, pravni zastopnik CIO. Pri vseh teh sestankih je bil navzoč tudi V. B. Sweeney, publijski ravnatelj odbora za organiziranje jeklarjev.

O čem so razpravljali, ni natančno znano, toda zdi se, da se želi Republic Steel končno pobotati z CIO in skleniti kolektivno pogodbo.

To so storile že mnogo večje in vplivnejše jeklarske družbe.

Poleg tega je Republic Steel tudi v večnem nasprotju z Delavskim uradom. Iz teh nasprotij so se razvile tožbe, ki so romale od instance do instance — ter veljale Republic Steel ogromne vsote denarja. Naj omenimo samo en slučaj.

Delavski urad je pred leti razodil, da mora po neuspelem štrajku sprejeti Republic Steel nazaj na delo približno pet tisoč delavcev in da mora vsem plačati zaostalo plačo.

Republic Steel se je pritožila. Zadeva je šla od prizivnega sodišča do prizivnega sodišča ter dospela slednjič pred najvišje zvezno sodišče, ki je vseh ozirih potrdila prvotno razsodbo Delavskega urada.

Medtem so seveda minila leta, in zaostala plača je narasla na celih sedem milijonov dolarjev.

Republic izjavlja, da te ogromne vsote nikakor ne more plačati ter je baje ponudila v poravnavo dva milijona dolar.

jev, s čimer pa nista niti unija, niti Delavski urad zadovoljna.

Ko so vprašali W. F. Donovan, če se res Republic pogaja s CIO, ni vedel ničesar natančnega odgovoriti. Rekel je le: — Če se tako vztrajno kadri, mora biti neke nekeja žerjavice.

Uradniki Republic Steel molče kakor grob.

Chamberlainov nečak ubit

Angleški letalski poročnik Ralph Hope, nečak bivšega ministrskega predsednika Neville Chamberlaina, se je z letalom smrtno ponesrečil. Smrt ga je doletela tekom poskusnega poleta.

Demokracija je mrtva

Kot pravi Associated Press, je francoski ministrski podpredsednik Pierre Laval rekel, da je demokracija po celim svetu mrtva in da bo storil vse, da v bodoče Francija deluje v popolnem sporazumu z državama v osišču. Kot pravi nek poročevalec, je Laval zelo sovražen Angliji. Laval se sedaj pogaja z nemškimi zastopniki glede gospodarskih in kolonialnih vprašanj.

Chamberlain na potu v Ameriko

Neko poročilo iz Londona pravi, da je bivši ministrski predsednik Neville Chamberlain zaradi zdravja odpotoval iz Anglije in da je na potu v Kalifornijo.

Kdaj in kako je odpotoval, ni znano, poročilo samo pravi, da sta Chamberlain in njegova žena že 10 dni na morju.

Zaradi VOLITEV ne izide jutri "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v sredo, dne 6. novembra, 1940.

Uredništvo.

DEMOKRATSKO ZBOROVANJE V NEW YORKU

Prizor v Madison Square Gardenu v New Yorku, ko je pred sednik Roosevelt imel svoj kampanjski govor. V največji newyorški dvorani je bilo 22.000 poslušalcev, po ulicah okoli dvorane pa je bilo najmanj 50.000 ljudi, ki so po radio poslušali predsednikov govor. V sveto zvečer ga je v Clevelandu poslušalo v dvorani 20.000 ljudi in okoli 100.000 po zvočnikih

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lapsha, Sec. — Place of business at the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za štiri leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

"NOVI RED" V EVROPI

Nekateri državniki skušajo ustvariti sliko nove Evrope, ki naj bi nastala po Hitlerjevih in Mussolinijevih načrtih. Kakšna bi bila ta nova Evropa. Po mnenju razsodnih državnikov bi vladala v nji strašna razmerje. Pred žalostno usodo oziroma popolnim zasluzenjem zamore rešiti evropske narode edino zmaga Anglije.

Hitler je v presenetljivo kratkem času podjarmil mnogo evropskih držav, tiste, ki jih še ni pobasal v svojo malho, pa skuša na vse mogoče načine terorizirati.

Nepodjarmljene države vztrajajo Hitlerju in Mussoliniju. Z njima sklepajo za Nemčijo in Italijo nadvse ugodne trgovinske pogodbe ter Nemčijo in Italijo kar obsipajo z najrazličnejšimi koncesijami.

Nihče naj pa v svoji kratkovidnosti ne misli, da delajo to prostovoljno. Ne! Koncesije dajejo pod pritiskom, kajti na svojih prstih čutijo revolversko cev, na hrbtu pa konico štičeta, v ušesih jim pa zveni povlečje: — Daj! Če ne ...

V Evropi ni nobene nepodjarmljene države, ki se še ni morala vkloniti nasilju v tej ali oni obliki.

Prva je bila Švedska, ki navzlic svoji nevtralnosti ni mogla odbiti Hitlerjeve "prošnje" ter je dovolila nemškemu vojaštvu prehod preko svojega ozemlja na Norveško. Če bi švedska vlada, o čije demokratičnih nazorih ni bilo nobenega dvoma, tega ne hotela storiti, bi zadela Švedska usoda Danske in Norveške.

Ko se je Švedska vklonila, je izvedel Hitler sličen ali pa še hujši pritisk na Finsko. Finski vladi je bila v obliki ultimata predložena prošnja, naj prekrši svojo nevtralnost, istočasno so pa že dospela v finski pristanišče Waasa nemške transporthne ladje.

Izmed vseh srednjeevropskih dežel je edino ena ostala stoodstotna demokracija: Švica. To zadnjo trdnjavo svobode v osrčju evropskega kontinenta je mogoče edino s silo zavzeti. Navzlic temu se je pa nedavno posvetoval zvezni predsednik švicarske republike z voditelji neke švicarske nacijske stranke. Ko je javnost o tem zvedela, je po vsej Švici zavrelo, toda predsednik se je opravičil, da je bil pogovor povsem "informativnega" značaja. Dejstvo pa je in ostane, da je predsednik švicarske republike sedel ob isti mizi z zastopniki prepovedane organizacije, ki so si drznili razpravljati o "novem redu" tudi v Švici.

Še najmanj pa pritiska Berlin in Rim na Jugoslavijo, kar se vsem čudno dozdeva.

Naciji so uveljavili "nov red" na Madžarskem in v Romuniji, v njuno najbližjo sosedo Jugoslavijo si pa niso drznili kaj prida drezati.

Lani je Jugoslavija odstavila in internirala ministrskega predsednika dr. Milana Stojadinovića ki je bil na glasu kot najvernejši nacijski agent na vsem Balkanu. To dejanje je bilo smatrati za brezprimerno drznost ter za očitno kljubovanje Hitlerjevim in Mussolinijevim namenom.

Toda časi se naglo spreminjajo. Nedvomno se bo Stojadinović v kratkem zopet povzpela k moči in k svojemu prejšnjemu dostojanstvu. Beograd je pa tudi že začel izkazovati nacijskim "majhne usluge". V Jugoslaviji je prepovedana vsaka propaganda za Anglijo. Prostožidarske lože so bile razpuščene. Prepovedi nacijskih organizacij so bile preklicane. V gospodarskem pogledu vlada vztraja Berlinu, in bi dala Nemcem zadnje zrno pšenice.

Vse to pa ne bo preprečilo, da bo v slučaju nemško-italijanske zmage Jugoslavija kaj drugega kot majhna, brez-pomembna okrnjena država.

Ribbentrop in grof Ciano sta se že sporazumela, kaj bodo pograbilili Nemci in kaj Italijani.

Mussolini ne bo prej odnehal, dokler ne dobi Dalmacije, da vresniči s tem svoje sanje o Jadranu kot izključno italijanskem morju.

Hitler želi degradirati Hrvatsko v "avtonomni" protektorat. Poleg tega mu diši rodovitni Banat, ki je bil po mirovni pogodbi leta 1918 odvzet Madžarski ter razdeljen med Jugoslavijo in Romunsko.

Ko je nedavno vrnil Hitler Madžarski del Romunske, je rekel, da je popravil krivico, storjeno leta 1918. Banata pa ni vrnil Madžarski. To "žitnico Evrope" je Hitler lepo zase prihranil.

Kompanija se bo sporazumela s CIO

Iz Clevelanda poročajo, da bo kmalu končan spor med CIO in Youngstown Sheet and Tube Company.

Delavci, ki so bili vsled štrajka odpušteni, bodo sprejeti nazaj. Glavna ovira je zahteva Delavskega urada, da jim mora kompanija plačati vse dneve, izza dne, ko so bili odpušteni. To bi bila ogromna vsota.

Kompanija je pripravljena nekaj plačati, toda ne vsega. Unija bo najbrž svetovala delavcem, naj se zadovolje z manjšo svoto, ker bodo nedvomno storili. Med družbo in delavci bo takoj sklenjena kolektivna pogodba.

Vlogo posredovalec je prevzel Philip Murray, predsednik odbora za organiziranje jeklanjev.

ADMIRAL BYRD ODLIKOVAN

Predsednik Roosevelt izročaj admiralu Richardu Byrdu v priznanje za njegovo znanstveno delovanje na Južnem tečaju red zlate zvezde. Na sredi a sliki je mornariški tajnik Knox.

Iz Slovenije

SEPTEMBER SE JE ODDOLŽIL ZA HLADNO POLETJE.

Iz Novega mesta poročajo: — Zdi se, da je hotel mesec september oddolžiti za hladno in deževno poletje. Nastali so izredno lepi in topli dnevi, kakršnih si zlasti kmeti želijo, da bi dozoreli jesenski poljski pridelki. Koruza, ki prej nikakor ni hotela zoreti, je po nekaj toplih dnevih dozorela in so pričeli zgodnejšo koruzo spravljati domov, kjer jo v večernih urah ličkajo. Tudi kasnejše vrste koruza, ki je letos kot nekako nadomestilo posebno lepa in polna, je začela zoreti in je lepo dozorela. Ravno ta-

ko so se drugi sadeži zelo popravili. Ajda je zelo polna in je je mnogo. Čeprav ni letos zadovoljila čebelarjev ker se oziralo deževno vreme v času najbujnejšega cvetja, da marljivo čebelice niso mogle nabirati dovolj sladke strdi za zimo, vendar obeta, če ne bo nastopil prehitro mrz, za kmetovalca bogat pridelek ter bo tako mnogo pripomogla k splošni prehrani. Kakor koruza, tako spada tudi ajda med najpogostejše kmetijske hrane ki pa tudi na nižji boljših in premožnejših slojev v obliki dobrih žganecev dobi svojo veljavo.

S pridelkom krompirja se do lenjski kmet ne more posebno pohvaliti, ker je mnogo gnilega in mu je tudi škodoval zemski mrčes s tem, da ga je mnogo obžrl. Na-protno pa obeta zadovoljiv pridelek zelje in repa, ki se je v zadnjem času zelo popravila. Kjer niso gosenci ugonabljalje rastočega zelja, tam bo prav dobro obrodilo. Zeljnaste glave so že zdaj precej velike in trde. Tako bo dovolj kiseline za zimo, pa tudi v drugi obliki bo zelja dovolj. Jesenski pridelki bodo preprečeni, da pomanjkanje prehrane na Dolenjskem ne bo preobčutno. Žalostnejša pa je slika po dolenjskih vinogradih. Toplo vreme sicer pomaga, da je pričelo grozdje, kolikor ga je še ostalo, dobivati barvo, vendar bo pridelek tako pičel, da ne bo zado-toval niti za domače potrebe, kaj še za priboljšek delavcem, pri težkem delu, ki so vavani na pijačo, da o kaki prodaji vina v povračilo drugega obdelovanja vinogradov niti ni govoriti. Toda ker so časi taki, da moremo biti zadovoljni, če pridelamo najvažnejše za prehrano, slaba letina v vinogradih ne bo delala prevelikih preglavic. Treba bo pač potpeti z upanjem na prihodnje leto, ki utegne biti boljše. Saj mora kmet živeti le od upanja, zato tudi slabo letino nekako laže preboli.

ŠTEVILNE NESREČE.

V ljubljansko bolnišnico so zopet prepeljali celo vrsto ponesrečencev. Med njimi je tudi 35 letna postrežnica Ivanka Nežnata iz Ljubljane, ki jo je ponoči nekdo napadel ter do krvi pretepel.

— Jože Zima, 31 letni delavec, zaposlen v hotel 'Toplice' je stopil tako nerodno v dvigalo, da si je zlomil nogo.

— Precej obtočenega so prepeljali v bolnišnico 77 letnega mestnega vpokojenega paznika Fr. Stanka, ki ga je povozil neki voznik na Miklošičevi ulici. — Ivan Ožbalt, 49 letni dr-

var iz Čabra se je ponesrečil v gozdu; zvrnila se je nanj bukev, da je obležal s hudimi notranjimi poškodbami.

— Fr. Mehle, 39 letni posestnik z Grosuplje, je padel s kolesa in si zlomil desno nogo.

— Jože Krnik, 24 letni delavec, zaposlen pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah, si je zlomil levo nogo.

WILLKIE GOVORI ...

(Nadaljevanje s 1. strani.)

V svojem zadnjem govoru je obljubil, da bo varoval vse pridobitve socialnega zavarovanja in da bodo imeli farmerji delež pri dohodkih naroda, delavci bodo imeli vse pravice do pogajanj z delodajalci in da bodo dobili še višje plače, kakor hitro se bo vrnila prosperiteta v deželo.

Včeraj, v nedeljo, je bil Willkie s svojo soprogo večinoma v svojem stanovanju na 5th Ave., v New Yorku. Dopolodne je bil s svojo soprogo in bratom Edwardom v protestantski cerkvi Heavenly Rest.

Na svojem stanovanju je sprejel nekaj svojih prijateljev, katerim je rekel, da bo, ako bo izvoljen za predsednika, na koncu svojega drugega termina prepustil predsedniško mesto novemu predsedniku in da se za tretji termin ne bo več potegoval. Obljubil je tudi, da bo kot predsednik kongresu predložil postavbo proti tretjemu terminu predsednika.

Peter Zgaga

NEKAJ KRATKIH IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

Dobra kupčija

Na trg v Sarajevo je bil priveden Črnogorec Jovo trideset košaric in jih skušal spraviti v denar. Prav lahko jih je spravil, kajti prodajal jih je po pet dinarjev.

Kmalu bi se mu bila pa kupčija zataknila, kajti nedaleč od njega je bil razpostavljen Črnogorec Joco istotake košarice in jih prodajal po tri dinarje.

Sle so seveda kakor za med. Dopolodne sta že oba razprodala svoje blago in se sestala v krčmi pri čaši rakije.

— Čuješ, brate, — pravi Jovo očita Joci, — kako si vendar mogel prodajati košarice po tri dinarje. Jaz sem vtrre za košarice ukradel in nisem imel skoro nobenega dobička, pa sem jih prodajal po pet dinarjev.

— Hm, — je zazehal Joco, — verjamem, da ne. Jaz sem imel pa pri vsaki tri dinarje dobička, kajti jaz sem ukradel že spletene košarice.

Ni bila božja volja ...

Tineček Kvartinček se je bil vsega naveličal. Najprej je precej naglo pognal po grlu vse svoje premoženje, potem je napravil nekaj dolgov, ki jih ni seveda nikdar plačal, na-posled je pa večkrat prišel s postavbo navskriž, ker ni poznal meje med mojim in tvo-jim.

Kaj kaže takemu človeku? Pobjoljšati se? Nak, za pobjoljšanje je bil prestar, ker mu je že sedmi križ lezel na pleča.

Kaj torej? Z zadnjimi krajeerji je kupil steklenico žganja, neke iz-takni vzr. In se odpravil v tem-nom gozd. Izbral je primerno vejo, in zgodilo se je.

Pa se ni vse tako natančno zgodilo, kot je Tineček name-raval.

Veja je bila trhla in se je ulomila, in tudi če bi bila ve-ja kot se spodobi, bi se vse spakedrilo, kajti vrvi je bila stara in preperela.

Po nekaj minutah se je Tin-ček predramil pod drevesom. Veja je bila odlomljena, vrvi pretrgane, steklenica prazna.

— Ja, kaj hočemo, kaj ho-čemo, — je zamrmral. — Paž še ni bila božja volja. Nebeški angeljci me še nočejo v svoje naročje.

Idealist

Tujec je potoval po pro-stranem farmskem ozemlju ter opazil starega moža sedečega na drevesnem krelju ob deželni cesti.

— Na, kako je kaj? — ga vpraša.

— Hvala, dobro, — odvrne stares, — jaz sem povsem za-dovoljen. Nemeraval sem po-sekati nekaj debel, pa je prišel tornado in mi jih je podrli.

— S tem ti je bilo dosti de-la prihranjenega, kaj ne? — je poizvedoval tujec.

— Seveda. Pa so debela leža-la od jeseni do drugega pole-tja in so se vsa osušila. Udari-la je strela, zanetila dračje, pa je vse drevje zgorelo.

— Hm, to je pa slabo. Kaj pa zdaj počneš?

— Zlaj pa čakam potresa, da mi bo izšel krompir iz ze-mlje.

Debata

Np
Srbski seljak je bil jezen na pravoslavna popa, ker mu je baje storil krivico, ki je ni-kakor ni mogel preboleti.

Nekoč se srečata, in seljak vpraša popa: — Ali bi res re-čeno v evangeliju: — Če te kdo udari po desnem licu, ga ne udari nazaj, ampak mu še levo ponudi?

— Res je, — odvrne pop, se-ljak pa s pestmi po njem, da so se kar iskre kresale. Ko pride pop nekoliko k sapi, reče mirno seljaku: — Rečeno je pa tudi: — S kakšno mero boste merili, s tako vam bo odmer-jeno.

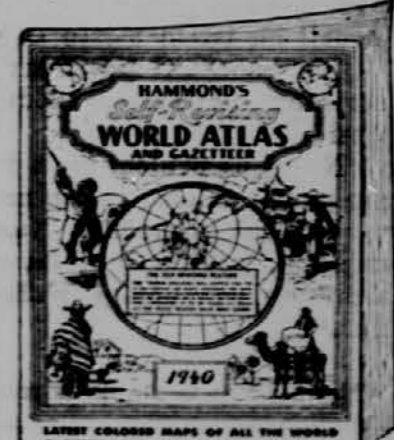
In je začel z obrestmi vrača-ti seljaku, ki je kmalu krvavel iz ust in ušes.

Mimo pride vlastelin in vpraša Turka, ki je kmalu krava-ljem opazoval buren prizor: — Kaj pa počneta?

— O nič, — odvrne Turk, — sveto Pismo si razlagata.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu državljanu dnevni vestnik potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošlje-mo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani:
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih dr-žav;
45 svetovnih slik popolnoma o-značenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaše cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE
NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV AL-BANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVA-SKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA
Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakmah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida. Vam daje pravico, da dobite dodatne zemlje-vidе s novimi mejami vojskoju-ših se držav, kakor bodo preme-njene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — —	\$ 2.30
200 DIN.	— — —	\$ 4.60
300 DIN.	— — —	\$ 6.90
500 DIN.	— — —	\$ 9.25
1000 DIN.	— — —	\$ 18.—
2000 DIN.	— — —	\$ 35.—

V DINARJIH

100 LIR	— — —	\$ 5.—
200 LIR	— — —	\$ 9.50
300 LIR	— — —	\$ 14.—
500 LIR	— — —	\$ 22.50
1000 LIR	— — —	\$ 44.—
2000 LIR	— — —	\$ 87.—

V LIRAH

Ker zaradi položaja v Evropi parniki ne-redno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, pri-poročamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge ev-ropejske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

V bosanskem pragozdu

Pridružim se na svojem potovanju znancu iz inženirske skupine, zaposlene v bosanski pravnici blizu fočan-kega in plevaljskega sresa, da se vsaj malo spoznam z veličastvom nemotene tišine v nedotaknjenih šumih, med katerimi se vzpenjajo čudovite bosanske planine. Redka prirodna lepota in tišina te tako omami, da te prevzamejo doslej nepoznana čustva.

Zaideš med orjaške smreke in jelke, ki ponosno kipe v višini 40 do 50 m. Druga je lepša, stajajoča od druge, premer debel pri tleh se giblje med 1,2 do 1,4 m. Najrajše bi se povzpeli na eno najvišjih debel, da bi se mogel razgledati čez nezemerno morje lesa. Vmes natišči na pokopališča šume — delo šumpekega grobokapa — badarja. Kdo mu more tukaj do živga, kdo ga mara motiti pri njegovem uničevalnem delu? Sicer pa je njegova škoda v teh ogromnih skladovnicah lesa skoraj da neznatna.

Zjutraj ob sedmih se šumarska skupina dvigne z doma, rečimo s Čebeliča (1200m) v potok pod njim (700 m) po drugi strani spet navzgor (1500 m), med potjo večkrat navzdol za nekaj sto in spet v reber za prav toliko metrov. Tako gre vsak dan. Zame nepoklicanec le s parkratno vajo je ta vežba moka, za utrjeno skupino sala. Sledi vsak dan selitev. Čvrsti bosanski konjiči, tako primerne in hvaležne živalce, prenašajo zasebni in erarni material — tako vztrajnostjo in čvrstostjo, da se kar čudiš. V teh divjih zapuščinih krajih je orientacija težavna, potovanje se bolj. Moraš v strmine preko skalo-vja, čez debla, ob potokih, zaprtih s podvitimi drevesi, čez potoke, na levo, na desno...

Potoki so polni drolin in tatko okusnih postrvi kakršnih ni pri nas. Ustaviš se, sedeš in vržeš trnek. Če si le količ-kaj strpen, naloviš 40 do 50 ko-madov te redke poslastice, ki ti v tem skrajno čistem zraku močno tekne. Nato se malce zlekneš na mehko prirodno blazino in se predaš skrivnost-nemu žuborenju potoka. Nad tabo patroljira bistro orlovo ali jastrekovo oko ali te zmoti prihitanje golobov in skalnih jerebice. Naravno, da so ta tem-na zatijša dobrodošla tudi ru-ševem.

Medvedjih samotarjev je si-ecer precej a se le redko prika-žejo iz svojih skrivališč. Pra-vijo, da se vedejo zelo "korektno" in so pohlevni. Ob sončnih pečinah lenuhari strupena zale-ga gadov in modrasov. Za slu-

čaj pika smo preskrbljeni s si-rupom.

V ogromnih smrekovih pra-gozdih Ljubuške gore (2200 m) blizu tromeje bivše Bosne, Hercegovine in Črne gore, so nfilijoni metrov lesa, kjer na-vadno pride okrog 900 kvadr. metrov na en ha, dočim je nor-malno v kpih šumah 5 do 600 kvadr. m. Na desetine kilo-metrov sama šuma. Koliko bo-gastvo, kakšna zakladnica do-brine, katere pomen in vred-nost bosta v bodoče še stopnje-vala. Koliko življenjskih po-gojev bi mogla nuditi v ureje-nih razmerah in izkoriščana po načelih socialno urejenega na-rodnege gospodarstva. Taka in enaka vprašanja se vsiljuje-jo človeku, ko zre na to boga-tstvo.

V tem svojevrsnem predelu Jugoslavije polje svojevrsen življenjski trpko usodo. Narod stanuje pod krovom, ki najče-šče sliči najprimitivnejšemu bi-vališču. Patriarhalno združ-eno življenje prenaša tradicije iz roda v rod in knje z neko udanostjo in resignacijo nepre-mičen družbin sloj, ki mu je u-sojeno giniti v življenju brez sledu. V razgovoru z narodom dobiš vtis, da se zaveda svoje osamljenosti in prepuščenosti vsakomur. Svojo usodo ozna-čujejo s pomembnim izrazom: "Jaz dam robec za otiranje solz sosedu, on pa meni".

Glavna pridokitna panoga je živinoreja — krava, ovca, ko-za. Glavni, če ne skoraj edini pridelek sta koruza in ječmen. Hrana sestoji iz koruznega in ječmenovega kruha, mleka in sira. Količine so majhne. Po-soda je pretežno lesena, zem-ljina bolj redko bakrena, znat-ne domače delo. Kupljeni pro-izvodi predstavljajo mogoče 50 odstotkov vrednosti celotne po-trošnje. Tukaj moremo govo-riti še o hišnem gospodarstvu, ker ni gospodarskih in drugih pogojev za proizvodnjo v na-šem smislu. Iz odličnega mle-ka bi mogli izdelovati boljše življenjske pogoje in sodobne pojme o trgovanju, ki ljudstvu manjkajo. Na splošno se sma-trava vnovčenje pridelkov za smatno, češ, da je to znak slabe-ga gospodarstva, oziroma, da hiša slabo stoji. Pri prodaji kažejo svojo veliko navičnost o tržnih odnosih. Vzameš na pri-mer liter mleka in ga hočeš pla-čati po tržni ceni. Gospodar se plačila brani. Končno sprej-me, ker se mu zdi premalo, češ, gospodi želir (inženir) je go-spod, ima polno novca in lahko plača več. Drugi želi za liter mleka 8 din. Če je vino po 14

din, zakaj bi ne bilo mleko vsaj po 8! Tretji ti postreže s tem in onim in noče plačila. Na-zadnje ti razodene svojo željo: "Ti si želir, odmeri mi kos šu-me."

Vsa posestva so prisvojena (uzurpirana). Naseljenec si napravi "čair" (ogrado), o-krog nje seka ali "beli" dreve-sa. Obeljeno (olupljeno) dre-vo se seveda posuši in čair se razširi. To se vrši tudi s pogo-rišči, ki spominjajo na nekda-nja požarna go-podarstva tako imenovana "Brandwirtschaft" v naših krajih. Njive na taki zemlji so seveda nekaj let do-bre, zlasti če vsebuje tlo fosfa-te, ker je pepel popolno narav-no gnojilo le z neznatno količi-no fosforne kisline.

Naselja imajo servitut paše in dravenja. Servitut je nji-hovo staro pravo, ki pa bo — kakor vse kaže — ukinjeno. Značilno je namreč, da se izraz "servitut" uradno ne sme več rabiti, temveč le "meremat", kar pomeni dobrohoten dar. Naravno, da bi ukinitev pome-nila pogin tega ljudstva. Šol ni ali pa so brez učitelja. Ni vzrok le v pomanjkanju učnih moči, ampak tudi v tem, ker se v te kraje vsakdo brani. Sicer pa bi dobra volja, razumevanje tega dobrega ljudstva preda-nost poslanstva in idealizem — mogli pričarati velika blagor, a pravih uspehov si brez smot-rne pomoči od strani javne uprave ni mogoče misliti, da si je to ljudstvo neverjetno bistro, kar se očituje zlasti na narav-nost klasičnem pripovedova-nju. Neposrednost, umestnost, pravilnost, poudarek in kretnje v izražanju predstavljajo svo-jevstno dostojanstvo, ki člove-ka preseneča, tem bolj, ker ga v našem siromaštvu nepozna-mo.

STAROST NAOČNIKOV.

Kot prvo sliko naočnikov smatramo neko sliko Tomaža Modenskega iz l. 1352, ki jo je videl v zakristiji cerkve sv. Ni-ko-laja v Trevisu. Da pa so na-očnike že prej poznali, je raz-vidno iz nekega florentinskega rokopisa iz l. 1299. V tem ro-kopisu pravi avtor:

"Postal sem že tako star da bi ne mogel niti brati niti pisa-ti, če ne bi imel stekel, ki jih imenujejo "očchiali" (naočni-ki) in ki so jih pred kratkim izumili kot pravi blagoslov za uboge stare, ki jim je vid ope-sal."

Potemtakem so naočnike iz-delovali že v 13. stoletju, in si-ecer po vsej priliki v Benet-kah.

Volitve in denar

Nemoyorski mesečnik "For-tune" objavlja zanimive po-datke o stroških za volitve a-meriških državnih predsedni-kov.

Od leta 1860 so imeli v Zdu-ženih državah dvajsetkrat takšne volitve in zmagala je s svojim kandidatom običajno ti-sta stranka, ki je imela več de-narja na razpolago. Dve izje-mi sta bili: leta 1932 in 1936, ko je prodril Roo-evelt. Čeprav so imeli njegovi nasprotniki, republikanci, več denarja za volitve propagando. Leta 1880 je izvolitev državnega predse-dnika veljala prvič več nego mi-lijon dolarjev. Leta 1936 so stroški narasli na več nego 50 milijonov dolarjev ali na 32 centov za vsak volilni glas. Za kandidaturu leta 1932 je Roo-sevelt porabil okrog 185.000 do-larjev, za kandidaturu genera-la Leonarda Wooda 1920, ki ni imela uspeha, je bilo potroše-nih 1.773.000 dolarjev, kar predstavlja rekord.

Takšne vsote seveda ne pri-hajajo od koderkoli. Samo ze-lo bogat mož bi lahko sam pre-vel vse stroške. Denar izvira večinoma iz "neštevilnih ma-lih darov, a to šele v drugi vr-sti. Nekoliko velekapitalistov mora vedno prispevati na po-moč. Eden med temi je nekdo podprl demokratskega kandi-data, ker je hotel odstraniti re-publikanskega finančnega mi-nistra Mellon, ki mu je bil na-prtil tožbo zavoljo davčne uta-je. Markskiteri kapitalist se zadovolji sicer tudi z zadost-nejem, da je postal s svojim de-narjem "izdelovalec predse-dnikov." V drugih primerih pa pričakuje darovalce, da ga bo kandidat, če bo zmagal, nagra-dil vsaj s kakšnim diplomat-skim mestom, če že ne z mini-strskim stolecem.

Darovalci visokih vsot lah-ko računajo s tem, da bodo do-bili prvovrstno veleposlaniš-vo. Tudi Roosevelt je na pr. Joe Davis, ki je v svojem ime-nu in v imenu svoje žene dal 46.000 dolarjev, postavil za ve-leposlanika v Rusiji in Belgiji. Bingham je za 25.000 dolarjev postal veleposlanik v Londonu. Bert Fish za 15.000 dolarjev poslanik v Egiptu. Lawrence Steinhardt za 12.000 dolarjev prispevka k volilnim stroškom poslanik v Moskvi, Peruju in na Švedskem. George Earle za 11.000 dolarjev poslanik v Avstriji in Bolgarski. Tony Biddle z ženo 55.000 dolarjev, poslanik na Norveškem in ve-leposlanik na Poljskem. Jimmy Cromwell njegova žena je da-bila 55.000 dolarjev) pa poslanik v Kanadi. Takšna praksa je v Ameriki običajna. Roosevelt se je s temi in drugimi imeno-vanji oddolžil za četrtil milijona dolarjev, ki so jih preskrbeli njegovi prijatelji za volilne po-trebe. Državna mesta pa dobiš v Ameriki tudi za drugačno, ne samo finančno sodelovanje pri volitvah. Politik, ki je pridol-

Ušel napadalcu

Miguel Angel Mendez, kon-gresnik v Porto Rico, je sre-čno ušel smrti, ko je nek napa-dalec streljal na njegov avto-mobil. Nek njegov spremljeva-lec je bil ubit.

bil znakovitemu kandidatu ve-liko število glasov delegatov na-strankinem zborovanju. ki kan-didate imenuje, lahko računa s tem, da bo postal minister.

Financiranje volitev po go-podarskih ustanovah ali po-edinih kapitalistih je potreb-no, kajti izmed 44 milijonov veliceev, ki oddajo svoje gla-sove, bodisi za republikanskega kandidata, jih je kvečjemu 700 tisoč, ki so nekaj malega pri-spevali za stroške. Okrog 70 odstotkov vsot, ki jih zberejo z darovi, predstavljajo prispevke po 100 dolarjev in več, celo če-trtino bodisi republikanskim ali demokratskim volilnim stroš-kov krijejo darovi po več ne-go 5.000 dolarjev. Naj si bo povprečni ameriški volilec še tako navdušen za svojega kan-didata, zanj ne žrtvuje niti cen-ta.

MILIJONE LET STARO JAJCE.

Kalifornijsko vseučilišče ima posebno dragoceno jajce. To jajce je namreč okamenina in ga je našel neki iskalec zla-ta ob reki Gili v Arizoni, v ma-si trdega apnenca. Ko so ga previdno izluščili iz kamenite-ga plašča, so ugotovili, da se po obliki ne razlikuje od na-vadnega gosjega jajca. Njega-va lupina je ohranila prvotno sestavo in mikroskopsko struk-turo. Notranjost pa je napol-njena s kristlasto ma-iz ko-llemanita. Po mnenju strokov-njakov je to jajce staro nekoli-ko milijonov let.

MESTO ROMANTIČNE LJUBEZNI.

Buenos Aires, argentinska prestolnica, spada med najmo-dernejša vlemesta na svetu, kar se tiče tehnične in poslov-ne strani. Kar se pa tiče dru-žabne strani, kaže njegovo ži-vljenje oblike, ki nas spomin-jajo na čase davnih pradedov. Španski vpliv, ki je svojo za-držanost do žensk prevzel od islama, učinkuje v Argentini-ji še vedno, zato imajo zaljublje-ni tam neprimerno težje stali-šče nego pri nas. Trpeti in hrepeneti toliko časa, da je že kar od sile.

Nobena ženska iz višjih kro-gov Buenos Airesa bi se ne dr-znila potovati sama, celo če je že poročena. Mlado dekle se mora povsod kazati v sprem-stvu svoje matere ali "duen-ne." Mlademu moškemu je te-daj zelo težko seznaniti se z mladim dekletom, ki mu je za-palila srce. Preostaja mu sa-mo prastari način "okenske promenade" ki je v Argentini

Večerna šola v Chisholm, Minn.

Prosim, da priobčite ta moj-dopis v "G. N.", da bodo zna-li številni znanci in prijatelji, kako se še imamo tukaj v Min-napoti. Vreme je prav lepo bi-lo do sedaj, še brez smega, ali danes, to je 28. oktobra, pa de-žuje celi dan in se že nekako k zimi pripravlja.

Ne morem si kaj, da ne bi nekaj poročala o našim slo-venskem dekletu, to je gospo-dični Vidi Ponikvar iz našega mesta, ki pohaja v Drake vse-učilišče v Des Moines, Iowa. Ona je izvrstna govornica, ho-tela je nastopiti kot govornica za našega priljubljenega pred-seidnika Roosevelta ob priliki, ko je obiskal Rooseveltov sin

Drake University in ji tega ni-dopis v "G. N.", da bodo zna-li številni znanci in prijatelji, kako se še imamo tukaj v Min-napoti. Vreme je prav lepo bi-lo do sedaj, še brez smega, ali danes, to je 28. oktobra, pa de-žuje celi dan in se že nekako k zimi pripravlja.

Gospodična Ponikvar je po-tem šla k predsedniku vseuč-iliščnega Students Council in je šel z njo in je nastopila kot govornica.

Ravno to je prinesel tukaj-suji list veliko pohvalo za našo korajžno Vido Ponikvar, kar tudi zasluži, ker sem jo tudi jaz slišala govoriti in moram še pripomniti, da si je iz svoje učenostjo in pridnostjo pridobila šolnino na Drake Univer-sity. Čestitam njej in njenim starišem.

Tukaj v Chisholm se je se-daj zopet pričela večerna šo-la. Prvi dan se je vpisalo tri-sto oseb, večina jih je, ki ho-dijo za citizen paper; drugi zopet za pisanje angleščine, med temi sem tudi jaz, ker ni-sem imela prilike hoditi v šo-lo v tej deželi, ko sem bila mlada, ker sem si morala pre-cej iti svoj kruh služiti. Za to-rat imam priliko sedaj in me vesele, ker človek se mora u-čiti, dokler živi.

Veliko jih pohaja v večer-no šolo, ki niti ne znajo pisa-ti, ne brati v svojem jeziku. Večinoma so to Italijani. Za-tiste je v resnici težko in so že vsi stari in hodijo vsi taki za državlanski papir.

Ker je sedaj zima pred vra-ti in dolgi zimski večeri, si jih najbolj krajšate z lepim beri-lom, in to dobite v "Glasu Na-rodu". Zato raj naročite si se-daj in to lahko storite pri me-ni. Rada bi tudi videla, da bi še kateri drugi naročnik se oglašil s kakim dopisom iz naše naselbine, saj časa ima-te dovolj vsi. Torej samo ma-lo korajže in dobre volje, pa gre.

Pozdrav na vse čitatelje te-ga lista.

Frances Lukanich.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Za ljubitelje leposlovja

CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik. (136 strani.) Kersnik je pisal v Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cykla-men" je ena njegovih najboljših po-vesti. Cena \$1.00

MOLOH. Spisal Janko Kač. (198 stra-ni.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrelo v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščeva-nje razočarane matere. Cena \$1.00

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI. Spisal Janko Kač. (117 strani.) Šta-jerski rojak Kač ni do svojega štiri-desetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslo-vel s svojim romanom "Gruht." Cena 85c.

IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tav-čar. (548 strani.) Pisatelj je pose-gel v tem romanu v začetek devet-najstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena \$2.50

KLEOPATRA. Spisal Rider Hagar-d. (283 strani.) Zgodba o čudoviti egip-čanski kraljici, ki je gospodovala vsemu takratnemu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzdano življenje ter njena tragična smrt. Cena \$1.45

KRIŠTOF DIMAČ. Spisal Jack Lon-don. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarske-ga pisatelja, ki je dodobra poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so prestav-ljena v vse kulturne jezike. Cena \$1.00

V METEŽU

—: Roman. — Spisala: MARIJA KMETOVA. —

34

"In boš ljubosumna preko groba? Ti ženska — ženska. A ne boš se. Tudi jaz pojdem nekoč s te zemlje, kadar bom sam hotel."

"Če sem jaz grozna — ti si še bolj grozen, Ivan."

"Ivan Grozni, kajne? Mogoče, da se je vtešil vame. Pa pu-tiva to. Kaj storiš torej v oni zadevi?"

"Svetuj mi ti!"

"Sem ti že. Če pa le ne moreš, poglej, Andrej bo prav za prav vesel."

Tina se je stresla kot trepetlika in zdelo se ji je, da se je zavrtela vsa soba krog nje. Pire je sedel nepremično in jo gledal, da jo je pekel njegov pogled.

"Kaj meniš, da je bilo ono manj strašno?" je dodal po dolgem molku in povzel spet: "Če že misliš, da je kaj strašnega na svetu in da je še kaj bolj strašnega, kot smo mi, ljudje."

Tina je zmajala z glavo.

"Ni izhoda."

"Povsod je izhod — le volje, volje!"

"Andrej bi bil vesel, praviš," je dejala čez nekaj časa. "Res bi bil — in še kako vesel. A pomisli: vsi ti meseci, ti dolgi meseci, spominim se prejšnjih časov — še od takrat — kje je že to?" Zamahnila je z roko in se naslonila nazaj in gledala v strop. "To je živinsko! Kaj vi moški veste o tem. Neestetično, grozno. Nikamor ne moreš, vse ti je odveč. In ono zadnje — grozno." Pokrila je obraz z rokama in v duhu premerila vso dolgo pot.

"Tina, res si sentimentalna. Kaj pa druge? In svetost tega stanu? In ljubezen d ončnega bitja — kaj to?" je govoril Pire.

"Nič ti ne pristojajo take besede, Ivan."

"Vem, vem. In zdaj končna beseda; ostani, kakršna si, Andrej bo v devetih nebesih in jaz — jaz — res ne vem, mogoče bi mi bila pa včasih v takem položaju? Kdo ve. Vse je mogoče!"

"Pa to premisli; saj bo živo bitje, ki bo kričalo vame in vate, da je laž, laž vse skupaj in se bo izvedelo nekoč — in potem — jo!"

"Laž? Kar se tiče laži, te vprašam; kako je z lažjo zdaj? Tina je sklonila glavo.

"Torej, in če se izve, se bo izvedelo vse — in izvedelo se bo vse do najmanjše pičice."

"Zares? In ti se ne bojiš?"

"Ne bojim se. Čemu bi se bal?"

"Pa jaz? Kaj bo z menoj?"

"Da imaš še taka vprašanja v sebi — po vsem, kar je bilo in kar je! Bo! Tega še ni — in kaj ti je mar bodočnost?"

"Zares — ne izplača se." Tina je vstala, skrčila pesti in zgrubančila čelo. "Torej dalje, dalje — v vrtnice. — Zdaj o čem drugem. Tina je spet tukaj."

Deževno je bilo zunaj. Sluzasta pajčevina se je motala izpod neba. Ceste so se solzile. Drevje je šepetalo. Vse hiše so bile zamišljene. Andrej je sedel pri pisalniku in je držal pismo v rokah. Bral je, bral, zmajeval z glavo, vročina ga je zapela v sencah, spet ga je zazebljo. Odložil je pismo, ga spet vzel v roke, vstal, šel k oknu, pogledal na vrt, pogledal v pismo, zazrl se je v tla. Zaprl je oči, jih spet odprl in je mežikaje gledal po sobi in ni videl ničesar in je vendar videl, da je miza — miza, stol — stol in okno — okno. Potem se je vzravnaval, tresel pismo na tla in hodil po sobi z dolgimi koraki. Pobrál je pismo, spet sedel in pričel brati iznova. Tedaj so se tiho odprla vrata.

"Andrej!"

Tina se je zdržila ob pogledu na Andreja. Bled je bil, rozke gube so štrlele na čelu, ustnice so bile stisnjene, vse telo je bilo sključeno. Pogledal je Tina izpod čela, temno so se zapičile oči vanjo. Hotel jo je pozdraviti, pa se je zatekla beseda v grlu, da je raskavo zaškrtnilo. Tina je okamenela in sree ji je zastalo. Rada bi bila prestopila z nogo, pa je bilo koleno trdo, da jo je zabolelo v členkih, strašna slutnja se je zajedla vanjo in v glavi je pričelo šumeti in stemnilo se ji je pred očmi. Pa je zbrala vse moči, se prisiljeno nasemehnila, pristopila je k Andreju in mu položila roko na čelo.

"Preveč se mučiš, Andrej, slabo ti je," je dejala in že so bile besede gladke in vsa omotica ji je prešla.

Andrej je vtrepetal in jo venomer gledal.

"Slabo?" je dejal, "morda mi je res slabo," je nadaljeval zamišljeno. "Kako ti?"

"Hvala," je šepnila Tina.

Andrej se je prijel za čelo, potem zakril oči in v sunku dvignil glavo. Iztegnil je roko in s kazalcem pomeril na Tina, rekoč:

"Tina, ti veš, da te ljubim."

"Seveda vem. Kaj ti je?"

"Da si mi vse na svetu? Da, da, da — kaj vem!" Planil je kvišku in zanahtil z rokama. Tina je zrla za njim, sedla je in se smehljala. Potem je dejala:

"Zakaj si tako čuden danes? Še pozdravil me nisi in zdaj se vedeš, kakor bi se ti zmešalo. Kaj so te računali zmedli, ali imaš sitnosti v tvornici — ali kaj je? In če te motim — grem."

Predobro je vedela, saj je videla pismo na pisalniku in si je kaj mislila, da jo je kdo zatožil in je tudi vedela, da je to gotovo Poldi Bizjakova. Zato se kakor nehoti ni zmenila več za Andreja, vzela je pismo v roke, ga mirno prebrala, čeprav ji je srce utripalo močnejše in močnejše, ga spet položila na mizo in se je zasmejala.

Andrej jo je motril in jo prijel za roke.

"Smeješ se?"

"Pa seveda! Moj Bog, kaj bi se jokala in se obnašala, kot se vedeš ti? Saj vendar veš, da je Poldi ljubosumna na Pire, ker ne zahaja več k njej in je vedno pri nas. In to pismo je Poldino — prav gotovo."

(Nadaljevanje prihodnj.)

Troje vprašanj brez odgovora

Leta 1890 je umrl v Stoñnem Belem gradu 79 letni advokat Janoš Farkaš. Bil je samec in ker je videl, da bo po njegovi smrti ostalo nekaj denarja, je sestavil testament, ki vzemirja ljudi še danes, ko je preteklo že 50 let od njegove smrti.

Farkašova oporoka pravi, da postane dedič njegovega imetja, ki sestoji iz velikih zemljišč ter iz 200.000 pengov gotovine tista oseba, ki bo pravilno odgovorila na sledeča tri vprašanja:

Kaj je večno in neskončno na zemlji?

Zakaj ljudje potrebujejo denar?

Čemu se pripravajo in pravdajo ljudje?

Dokler ne bo razsodbe, koncu pripade volilo, se obreči glavni porabljalci v dobrodelne svrhe. Takoj, ko je bil testament objavljen, se je oglasilo 500 oseb, ki so najavile, da bodo poslale odgovor na zastavljena vprašanja. Med sorodniki advokata sta se celo stvorili dve struji. Prva je hotela doseči razveljavljenje testamenta, čes, da je bil pokojnik čudaški potegon, sicer ne bi bil napisal takšne oporoke. Druga skupina se je lotila koristnejšega posla — posamezniki so začeli sestavljati odgovore na tri vprašanja. Od vseh interesancev, ki so hoteli dobiti zapuščino, pa je na koncu ostalo samo 22 takšnih, ki so menili, da bodo prišli v poštev pri delitvi premoženja.

Sodišče je imelo nevaležno delo. Moralo je vedno iznova proučevati odgovore na Farkašova vprašanja in na koncu je vselej prišlo do zaključka, da noben odgovor ne zadovoljuje v testamentu postavljenim zahtevam. Farkaš sam je pred

MOČ ČLOVEŠKEGA POGLEDA.

Da more osredotočen človeški pogled ukrotiti divjo zver, je splošno znano. Pristaši telepatije trdijo, da vpliva človeški pogled magnetično tudi na daljavo in prisili recimo daleč od nas sedečega človeka, da se obrne proti nam. Prof. Titschener je skušal najti dokaz za to trditev in dognal je, da sploh ne gre za pojave telepatije. Po večini smo vsi več ali manj nervozni in neprestani nemir nas silil zanimati se za vse, kar se godi okrog nas in za nami. V javnih lokalih ali v gledališču pred predstavo in v odmorih se ženske neprestno dotikajo svojih frizur, popravljajo si rese svojih oblek in se obračajo zroč čez ramena na svoje hrbte. Moški si popravljajo ovrtnike, samovence itd.

Te običajne kretnje smatrajo zagovorniki telepatije za pojave, povzročene po uprtilih pogledih zadaj sedečih ljudi. Pogosto obračanje glave človeka v množici ali na zborovanju bi se dalo tudi pojasniti z atavizmom, z znakom, ki se je pojavljal pri prednikih in silil človeka, da je neprestano pazil, da ga kdo ne napade od zadaj. Posledica tega je, da pogosto obračamo glavo nazaj, ne da bi se tega zavedali, in samo družabna vzgoja zahteva od nas ali manj ta gon čuječnosti

Obračanje glave torej sploh ni odvisno od privlačnosti pogleda drugega človeka. Povsem naravno si lahko tudi pojasnimo občutek utrujenosti in tesnobe, ki jo začutimo v nekaterih mišicah, če sedimo v večji družbi in ki si ga marsikdo razlaga s telepatičnimi vplivi. Zadostuje recimo misliti intenzivno na bolečino, ki bi lahko nastala v tem ali onem delu našega telesa, pa že začutimo draženje ali utrujenje v naših mišicah dotičnega uda. Tako misli o vplivu telepatije sloveči strokovnjak prof. Titschener.

Rojake prosimo, k o pošljijo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

NEVESTA PRODALA ŽENINA.

Pričujoča zgodba, katere epilog se je nedavno odigral pred sodiščem v Bostonu, je takšne narave, da razpravljajo o nji vsi prekomorski listi.

Nastavljenec pri nekem velepodjetju v Bostonu je bil zaročen ter se je hotel poročiti. Kratko pred poroko pa je prejel od svoje neveste odpoved. Pičala mu je, da ga ne more vzeti za moža. Vzroka ni hotela povedati.

Odpoved mu ni vzela veselja do ženitve. Našel je kmalu na-

domestilo, in sicer v osebi prijateljice njegove neveste. Ta ženka je, ko je opazila, da lahko vpliva na mladega moža, ponudila voji prijateljici odkupnino zanj, in sicer sta se dogovorili za vsoto tisoč dolarjev. Uredili pa sta stvar tako, da je interesantka za ženina plačala svoji prijateljici sto dolarjev na račun, ostanek bi pa morala plačati v mesečnih obrokih.

Po poroki je prišla mlada žena v plačilne težave. Napočil je rok za poravnavo prvega obroka — in tedaj je morala žena izdati svojemu možu tajno, kako si ga je prisvojila. Razkrila mu je pogodbo med njo in njegovo prvotno zaročenko. Na koncu je zahtevala, naj plača ostanek iz lastnega žepa.

Mož je debelo pogledal in se je strašno razburil, ko je videl, da ga je prvotna nevesta zapustila samo zavoljo kupčije. Svojo ženo pa je takoj zapustil in vložil proti nji tožbo za ločitev. Ko bo zakon ločen, o čemer množi niti malo dvomi, pravi, da bo stopil pred oltar s svojo prvotno nevesto.

Vabilo!
Društvo sv. Jožefa št. 84 JSKJ. v Gowandi, N. Y. vlijudno vabi vse članstvo kot tudi članstvo bratskih društev na —

MARTINOVO ZABAVO

katere priredi

s soboto, 9. novembra v SLOVENSKEM DOMU, v GOWANDA, N. Y.

Začetek ob 8. uri zvečer. Da bode kolikor mogoče vstreljeno vsem, kateri se te zabave udeležijo, bo skrbel društveni odbor.

Ko obnovite naročnino, pošljite še posebej 25 centov za priročni zemljevid, ki je nujen potreben, ako hočete natančno slediti današnjemu razvoju vojne.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetkega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Prava med bratom.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grade. — Pona-rejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spis

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv.

Cena \$1.50

Naročite pri:
Knjigarni Glas Naroda
216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.